

K Husserlově myšlení

Anna Hogenová

Člověk myslící

Člověk nemá božské *gnóme*, ale člověku je přidělen *daimón*, jak si to pamatujeme ze sókratovských rozhovorů v podání Platónově. Přesto člověk ví o transcenci a ví o celku bez *marga* (např. o bytí, Dobru), pokud pečuje o svou vlastní duši otázkami. Díky nim zraje a získává odvahu k samotě, v níž je životem daná privace bytostně nesena jako nám nejvlastnější. Přesně tuto fázi lidského života, v níž jsme sami se svými starostmi, se musíme učit od mala poctivě nést a neutíkat od ní.

Zatímco bozi nepotřebují péči o duši, tj. zrození počátků v jejich mysli, **my lidé můžeme dobře žít jen tím, že pečujeme o svou duši, aby byla lehká a tvrdá a průhledná jako horský křišťál**, jak to známe z krásných Patočkových textů. Tím nejpodstatnějším je hledání pravdy jako neskrytosti, a proto přemýšlení je víc hloubání a hledání než konstruování, v němž je vždy skryta touha prosadit svou vlastní vůli, žádný rozhovor s bytím, s celkem bez *marga*, což je znamením současné doby.

Umět naslouchat neznamena jen mít zdravé uši, umět naslouchat především znamená „slyšet holubiččí nožky“, protože na nich přicházejí všechny velké věci.

„*Logos je panton kechorismenon*“ (viz Hérakleitos B108) – Moudrost je usebírání se od všeho absolutním oddělením; volně vyloženo. Chóra je místo, které nemá hranice, je to vlastně světlna (*die Lichtung*), kterou si můžeme přiblížit jako svobodnou lehkost (*die Lichtung* je od *leicht*, nikoli od *Licht*), kdy právě duše očištěná od redundancí jsoucnařského typu se dostává do blízkosti nejvyšší ideje Dobra, je blízko, tj. *epi-stémé*. **Tato čistota horského křišťálu je nevyhnutelnou podmínkou pro dobrý život**. Nezískává se hned, tato čistota v duši se musí vždy znovu a poprvé zrodit, protože chapadla jsoucna a jejich vztahovostí nás mají v moci. Toto je péče o duši „*Epimeleia peri tés psychés*“. Na tomto výchovném procesu je založena „Evropa“ v duchovním smyslu. V této „druhé zemi“ nevládne sobecké ego a sebeprosazování, je tu mír, klid, je tu *galéné tés psychés*.

Co přinesl Husserl?

Kdo v novověku opět otevřel tuto bránu k nebeskému klidu? Byl to Edmund Husserl, přítel Masarykův a mnohých jiných. Co nám vlastně přinesl tento moravský rodák z Prostějova, narozený v roce 1859, který na věčnost odešel v roce 1938.

Co tak závatného nám mohl přinést? Co jiného, než geniální otázku, která zní: **„Jak se věci ukazují, jak se fenomenalizují, jak vstupují do zjevu?“** Tuto otázku nikdo před ním nevymyslel.

Všiml si amplifikace (zmnožení) toho, co máme vědecky poznávat a zhrozil se toho, proč? Bylo toho moc, Patočka říká „Indie jsoucna“. Důsledkem toho je stále narůstající počet jednotlivých věd v humanitních vědách i ve vědách o přírodě, kdy každá nová věda si nárokuje důležitost nejvyšší, protože pokud to prosadí v politice, dostanou hodně peněz od státu, což se také naprosto nepochybně děje. Dnes jsou to všechny vědy, které mají přímou cestu k fenoménu „digitalita“. Kam se hrabe ideologie marxismu, která byla podobně prosazována, na nároky, které požadavek digitality v sobě obsahuje jako nevyhnutelnou podmínku pro lidstvo jako celek.

Husserl si uvědomil, že musíme provést *transcendentální epoché*, tj. opět se dívat kolem sebe jako malé děti, aby svět jsoucna k nám přicházel sám ze sebe, nikoli z našich představ, které v sobě nosíme, aniž o tom vůbec nevíme. **Proto vyhlásil imperativ fenomenologie, jenž zní: Návrat k věcem samým!**

Začalo to s „časem“, odhodlal se dívat na čas jen tak, jako časování jeho vlastního života a to mu přineslo nepochybnost, tj. zapomněl na fyzikální, biologické, psychologické a společenské pojetí času, protože to vše jsou v tomto případě návratu k nejvlastnějšímu času jen představy, nikoli čas sám.

To, co v nás teče, to, co nám zakládá tok *cogitationes*, tj. proud našich obsahů, v tom je skryt čas sám. To zásadní pro Husserla je jistota o tom, že chce popisovat čisté fenomény, což znamená, pokud věřím, že viděný strom je realita, pak je to jen má víra. Viděný strom je fenomén, který mám v toku *cogitationes*. Jen Bůh ví, jak ten strom vypadá „o sobě“. To je podobné myšlení, jako nalézáme u Kanta, ovšem nikoli s důsledky nemožnosti vůbec poznat tento strom. Máme v sobě *noeze*, které předurčují to, co venku vidíme, nevíme o nich. *Noeze* nesou v sobě předstanovená *noemata* tj. tento strom venku v tzv. objektivní realitě.

Husserl nepopírá, že by strom nebyl mimo nás, ale nesouhlasí s tím, že naše poznání je stromem v takové platnosti jako je tento strom sám o sobě, **protože se díváme na svět skrz filtry, o nichž vůbec nevíme a tyto filtry se jmenují noeze.**

Objev noezí je naprosto fenomenální, protože přes ně se uskutečňuje v dnešní době manipulace s lidským myšlením nejvíce. Protože noeze „upravují“ strom mimo nás, musíme, musíme se vrátit se k věcem samým! (Zu den Sachen selbst!)

Věc věcní

Věc není předmět, jak si to všichni myslí, předmět vzniká až s Descartesem, před ním věc předmětem nebyla (to, že tu jsou předměty odjakživa, si myslí také všichni naprosto nepochybně. Proč? Protože jsou karteziány).

Věc věcní, stává se věcí usebíráním ve čtveřině (bozi a lidé, Země a svět), pomalým pohybem skrz *legein* (usebírání) a my si věc posléze uvlastňujeme. Tomu všemu říkáme rozhovor, dějící se beze slov. *Legein* je vlastně vždy jen rozhovor buď slovy, nebo beze slov.

Tedy věcné myšlení jde na podstaty, informace jde jen na povrchy předmětů či jevů. Proto vzdělanost založená na informacích je jen hra se slovy a koherencemi, což můžeme pozorovat na našich představitelích, protože většinou vůbec nerozpoznají to, co je podstatné od toho, co je nepodstatné, to bylo vidět teď v koronavirové krizi úplně průzračně.

Důležité je vědět, v jakých *noezích* se rozprostírá myšlení toho, či onoho politika, toho, či onoho vědce atd. Poznat noeze druhého znamená, že jste ho poznali tak, že při nedobré vůli si můžete do něho dosazovat, co chcete, protože víte, jak na něj, aby si myslel a věřil tomu, o čem jste přesvědčeni, že by měl věřit; prostě manipulace s člověkem.

Objev *noezí* je základem problému ukazování, tj. *fenomenalizace* všeho, naprosto a úplně všeho. Mohli bychom říci, že *noeze* jsou pozadí, ze kterých vyvstávají podoby věcí. O pozadích nevíme, protože jsme naivními pozorovateli okolního světa, o němž je většina přesvědčena, že to, jak věc vypadá, je i ona sama o sobě, když se na ni nikdo nedívá. Zatímco, každá moucha vidí strom jinak než člověk.

Citlivý člověk, který se umí naladit na druhé, na situace a umí vše komponovat do jednoduché podstaty, pak rozumí lidem a svému okolí, neřku-li celému světu, daleko lépe než fotografie v jakékoliv podobě. Toto usebírání a uvlastňování je něco, co se nedá kuchařkovým způsobem popsat, aby se to každý naučil. Zde to musíte mít nějak v sobě. V žádném případě nedostačuje hegelovská dialektika v triádách, jde o jiný „alchymistický proces“, který je daleko lépe popsán dialektikou u Platóna. **Nejde jen o kauzalitu, která je pro vědu zcela zásadní, jde i o poznání stejného stejným, přesněji řečeno o poznání téhož týmž. Zde jde ale o to, že musíte ono „týmž“ už v sobě nosit jako základ.**

Tok cogitationes

Ale vraťme se k Husserlovi. Tok *cogitationes* je to, co v nás proudí neustále, i když spíme. Základem jsou noeze, jak se ustavují? Ustavují se v časovém procesu. Přítomnost je teďností (*die Jetztigkeit*) s názvem *urimprese*. *Urimprese* je vystřídána novou a sama se mění na *retenci* (retendovat, z řečtiny zadržovat). Jinak řečeno, **máme v sobě kometární ohon retencí a každá z nich je zadrženu minulou urimpresí, tj. přítomností.** *Retence*, která je nejbližší *urimpresi* v sobě obsahuje odkazy na všechny ostatní, které leží v minulosti, což znamená, můžeme je znovu probudit k činnosti, tj. *aprezentovat* je, zpřítomnit je. Nic se neztrácí, vše je v toku *cogitationes* uloženo kdesi v *kometárním ohonu retencí*, jen je nutno tuto *retenci* znovu přes *urimpresi* a její *interes* probudit.

Pokud v *urimpresi* se zrodí *inter-esse*, tj. zájem, je vyvolána aktivita s názvem *variování* (syntéza krytím), z níž se vytvaruje *invariant* a ten se stane *protencí*, tj. předvzpomínkou, která řídí pak mé směřování do světa, protože je základem pro *noeze*, jež v sobě nesou předstanovená svá adekvátní *noemata*. Je to proces, kdy podobné *retence* obsahu *urimprese* se vytáhnou z kometárního ohonu retencí, naskládají se na sebe a vzniká tzv. syntéza krytím, kdy se vykryje to, co je ve všech retencích totéž a to se pak stane *invariantem*, tj. *protencí*.

Pokud *protenci* učiníme znovu *urimpresí* a pak ji znovu *variujeme*, a toto můžeme činit libovolně mnohokrát, pak výsledkem je *noeze*, která má ten účinek na poznávání našeho společného světa, jak bylo nahoře popsáno.

Pozor na *noeze*, jsou klíčem k duši člověka, i když je třeba říci, že i duše je podřazena *transcendentální epoché*, která je podmínkou pro fenomenologické filosofování vůbec. Co to je? **Musíte se vrátit k věcem samým, jak se nám ukazují samy ze sebe a nikoli z našich noetických předpokladů.**

A zde je problém: většina, a to naprostá, je karteziány, tj. koukají na svět *noezemi* Descartesovými, Cartesiovými, aniž o tom vědí. Proto Husserl mluvil o naivitě přírodovědců, kteří se zmocnili gnozeologie naprosto a dokonale na konci devatenáctého století, a proto psychologové popisovali psyché člověka jako mozek a jeho fyziologii. To se děje dodnes v jiných podobách a přístupech, jakoby tu Husserl nikdy nebyl, i když napsal čtyřicet pět tisíc těsnopisných stran své fenomenologie, která celý tento nedostatek popisuje do nejmenších podrobností. Ale tak to je s filosofií v dnešní době normální. Je pokládána za žvanění a lidem jde jen o ekonomii a politickou moc, o nic víc! A tak nám současné krize připomínají, že azimut našeho planetárního života asi není dobrý, ba naopak, je bloudícím a je velmi nebezpečný.

Gnóthi seautón

Poznat své vlastní *noeze* znamená splnit odvěký imperativ „*Gnóthi seautón*“, který byl napsán nad vstupem do Delf a znamená „poznej sám sebe!“. Poznat sám sebe není v žádném případě popis nějakého předmětu, který mám před sebou, jako je tomu v případě přírodních věd, které vždy popisují nějaký předmět, vir, bakterii, kytku, kámen, kosmický prostor a čas atp. Popisují-li své vlastní tělo, jak to dělají medicínské obory, nepopisují vlastní tělo, ale jen představu o těle. **Tomuto myšlení říkáme představové myšlení a oddělujeme jej od myšlení věcného, které vychází z věci samé.** Proto poznat tělo je to nejtěžší, je totiž nám dáno jen zprostředkovaně skrz počítky, bezprostředně nám dáno není. Duše (u Husserla tok *cogitationes*) je nám dána bezprostředně, proto o tom Descartes píše tak rozhodně; tělo je těžké, mezi duší a tělem je podle něj absolutní protiklad. Dodnes tento absolutní protiklad je implicitně obsažen v předpokladu přístupu k člověku jako takovému, přes veškerou psychosomatiku.

Filosofické předpoklady jsou tajně obsaženy v rozhodovacích procesech našich vědců, i těch předních a hrají svou roli důkladně, totiž skrývají to, co je podstatné. Vědci často o filosofii nechtějí ani slyšet, tento rozhovor je bohužel velmi těžký, téměř neřešitelný; dnes ještě o to víc, že k nám ze Západu přicházejí filosofie, které nemají žádný ontologický a gnozeologický statut a jsou pouhými ideologiemi sloužícími k boji o politickou moc na planetě.

Základní poznávací přístup světa je uložen v *noezi*, kterou v sobě nosíme a nevíme o tom. Je třeba ji prosvítit rozumem a o to jde v celé fenomenologii.

Noeze a *noemata*, tato podvojnost, kde řídicím prvkem jsou *noeze* se nazývá již od dob Aristotelových *intencionalita* (mentální *inexistence*). Spojení *noeze* a *noematu* jsou *intence*, což je slovo výhradně filosofické, které je dnes jako většina filosofických termínů používáno ve smyslu záměrnosti, což je jen kousek pravdy.

Náš tok *cogitationes* je svazek, věnec těchto *intencí*, které nejsou za sebou jako vojáčky, ale proplétají se, vrůstají jedna do druhé, tvoří celky intencí, které se stanou jednoduchou další intencí, takže vše se vším je prostoupeno neviditelnou *teleologií*, neboli *finalitou* a končí to v *telos*, v konečném smyslu, účelu. Zde je nutno hledat onen tajemný střed naší kreativity, v níž hrají důležitou roli nahodilosti, dotyky jednotlivých intencí se svými významnostmi, se svými implikacemi, které se vždy poprvé rodí z nenaplánovatelných setkání intencí. **Zde se *sukcesivita* proplétá se *simultaneitou* a tvoří počátky, které se vždy rodí, nedají se konstruovat. Člověk je jen rozhovorem, pokud se otevře tomu, co nezná s pokorou, tj. provede *transcendentální epoché*, pak je vyvoláván tím, co k němu přichází, co nazýváme *bytím* a protože *bytí* je vždy počátek ve svém novém rození, které je vždy poprvé a vždy naposled, je přítomnost člověka v tomto rozhovoru vylákána k hloubkám, kam se člověk nikdy nedostane, pokud je pohlčen starostmi *každodennosti*. Co se v této chvíli stane? Vyvolaný člověk je pohlčen tázáním, které k němu přichází z budoucnosti, již se otevřel s odvahou.**

Tyto otázky mají podobu a platnost naladování, otvírají daného člověka k jeho uvlastněné podstatné minulosti, která leží v jeho dávných *retencích* v zapomenutosti. Probíhá husserlovská *aprezentace*, tj. zpřítomnění podstatné minulosti, která je také počátkem, ale zasutým časem někde na konci kometárního ohonu *retencí* a může být i tam, čemu Husserl říká *transcendentální subjektivita*.

Člověk je rozhovorem

Najednou se člověk stává tím, kdo ve své přítomnosti má přicházející budoucnost, která mu vyvolala podstatnou minulost, toto vše se v člověku zrodilo, tomu říkáme vhledy, to je pro nás filosofující to nejpodstatnější v celé vzdělanosti. Nejsou to informace, ale hloubky tohoto řádu. **Jen tito lidé mají vést planetu, státy a národy, celky států a národů.**

Tímto rozhovorem je člověk. Není to jen poslouchání systému v počítači, či v chytrém výrobku, jak to dnes okolo sebe neustále slyšíme. V těchto chytrých výrobcích jsou jen systémy, které nás mají v hrsti, toto vše je jen dokonalou realizací vůle k moci současné doby.

Důležité je pochopit, že člověk není jen *sukcesivita*, ale je také *temporalita*, a to nikoli tak, že tyto dvě časovosti jdou vedle sebe či za sebou, ony spolupracují současně, proto je člověk a jeho tělo malý vesmír, a vesmír je velký člověk, to je to, co vždy tak uchvacovalo jednotlivce.

Hudba je nejlepším příkladem pro *intencionalitu*. Rodí se v duši jako *privace*, jako podstatný nedostatek něčeho, co se chce dostat z nás ven na povrch, někdy jako pramen žhavé lávy ze sopky, někdy jako klidný pramínek pod skálou. Vyvěrá z hlubokých podstatných minulostí, které v sobě máme a dnes víme, že tyto minulosti mohou být i tím, čemu Husserl říká *transcendentální subjektivita*, s čím jsme se narodili, co je základ nadání, geniality atp.

„Transcendentální“ znamená „apriorní“ a apriorní je to, co v sobě máme před naší zkušeností, rodíme se s aprioritou. Ovšem tento pramen, který byl např. v Beethovenovi tak neuvěřitelně silný, potřebuje být vyláknán na povrch voláním, které přichází z budoucnosti, jež je základem rozhovoru člověka s celkem bez *marga*, s bytím samým. **Proto musí být člověk probouzen k tomuto rozhovoru i vzděláváním, proto je třeba s našimi mladými postupovat jemně s ohledem na to, co oni sami cítí, protože jen napětí bytostného tázání může v jejich myslích vyvolat vhledy do podstat věcí a jevů, aby se stali ušlechtilými lidmi** a nikoli jen stroji na zběsilé vydělávání peněz, jak to teď kolem sebe všude vidíme. Pouhou kauzalitou mladého člověka nevyšlechtíme k vrcholu lidství, to jen z něho uděláme jen marketingového trhovce, a to je příliš nebezpečné, viz současný svět.

Tón, který je v *urimpresi*, spadne do minulosti jako podržený (*retendovaný*) tón, což si neuvědomujeme. Tuto proměnu má v nás na starosti a provádí ji ona *transcendentální subjektivita*, s níž se rodíme. Pokud v nás nefunguje, ocitáme se v neustálé, či jen málokdy přerušené přítomnosti, chybí nám propojenost s minulostí, a proto máme problémy i s očekávanou budoucností. To je stav autistický.

Melodie je zá-zrak, protože vždy slyšíme přítomný tón naprosto nepochybně, ale *retendované* tóny z minulosti se k tomu přítomnému připínají, spolu s očekávanými příchodími v budoucnosti a tak vnímáme melodii jako celek. Tato melodie v nás vyrezonovává podstatnou minulost, patřící jen nám osobně a my se můžeme vracet do slastných chvil našeho uplynulého dětství v naladěních, která nemůžeme ani popsat představami, protože se nám vracejí nálady, emoce, s vůlí a to vše jako intencionální propletenec, jako kus toho věnce, jímž jako jedinečné bytosti jsme. Melodie má v sobě celek života, minulost i budoucnost jsou pohlceny v přítomnosti a pomáhají správně se rozhodovat. Hudba je zá-zrak.

Člověk je zázrak

Člověk je zázrak, protože jeho přítomnost může být současně podstatnou minulostí i očekávanou budoucností, což samo o sobě je tak trochu božskou schopností a k tomu musíme ještě dodat, toto vše se musí ukazovat na nějakém pozadí, které tomuto podivnému vnímání světa musí tvořit ukazovací pozadí, a tím je bytí samo.

To, co kolem sebe vidíme, a na co si můžeme položit ruku, to není celá skutečnost, Platón se nemýlil, jsou to jen stíny. Indové to také znají, jen tomu říkají jinak.

Máme možnost roz-umět světu hlouběji, než zvířata. Máme v sobě *temporalitu*, kdy přítomnost pochopená z přicházení bytí k nám, vyvolává v nás počátky, které opět poprvé a naposled v nás vzcházejí, obohacují náš vnitřní svět a my se pak rozhodujeme dle této bohatosti v nás. **Nejsme jen matematickými systémy, jako jsou počítače, člověk je kosmos, protože má duši, jež nemá žádné hranice, přesně jak nám to vysvětlil kdysi Herakleitos.** A tohoto člověka musíme vzdělávat, nikoli mu jen předávat informace, jak si to dnešní planetární vládcí představují. Mýlí se!

Lidský tok *cogitationes*, představuje kometární ohon retencí, bez počátku, bez začátku. Počátek se rodí, začátek je příčinou. Pří-tom-nost je *urimprese*, tj. prapůvodní vtlak světa do toku *cogitationes* a *protence* jsou cesty v nás, předznačující nám hledané toho, co je pro nás podstatné v budoucnu. Pokud jsme rozhovorem s bytím, jsme vždy také celkem, ve kterém je minulost a budoucnost součástí přítomnosti. Jen se nesmíme stát stroji na budoucnost z nějaké vůle, jak je tomu v současném neoliberalismu, který škrtl podstatnou minulost, většinou proto, že tito lidé tuto podstatnou minulost vůbec neznají, jsou totiž většinou pouze nevzdělaní. Být bez podstatné minulosti je jednou z největších chyb v životě jednotlivců, ale i celých národů a států.

„Čas“ a jeho tajemství zaměstnávají už více než sto let jak fyziku, tak filosofii, je vidět, že lidské myšlení má v sobě kořeny, které jsou u lidí stejné. Je poctivé si přiznat, že čas byl vždy otázkou, která nedala myslitelům spát. Časování lidské existence je vlastně i hlavní téma Heideggerovo.

Hledejme otázky ve věcech samých

To nejzákladnější u Husserla je *intencionalita*, kterou objevil Aristoteles, byl jí uchvácen Tomáš Akvinský, ale i Brentano, vídeňský učitel Husserlův. *Mentální inexistence* znamená, že v sobě nosíme netušené prameny, které teprve v proudu života ožívujeme potřebami ze situací, které nás donutí hloubit se k nim a trochu, jen trochu je poznávat, proto má člověk v sobě heraklitovskou a leibnizovskou nekonečnost, která je úžasná.

Nevím, jak toto chtějí počítače, tuto podstatnost saturovat a nahradit ji sukcesivitou, byť by byla sebesložitější. Toto nezvládne žádná umělá inteligence, vždy bude uzavřena v konečnosti (jak dokázal např. Kurt Gödel).

Člověk je bytost teleologická, finální, vždy směřuje k nějakému *telos*, které si uvědomuje více či méně, vklíňuje se tak do přírody, kosmu i bytí.

Myšlení *more geometrico*, vzniklo z Descartesovy potřeby mít jistotu v poznání. Proto dnes pravda znamená jistotu, někdy, ba většinou jistotu jen formální, protože jen forma je dle *clare et distincte*. To se ukazuje neustále, teď naposled v obžalobě vlády dvěma velmi mladými advokáty, že vláda nejednala procesem, který je předepsán zákony, i když šlo v době epidemie o ohrožení životů nás všech. Jaká nedomyšlenost a malost!

Potřeba této jistoty vytvořila i vědeckost v metodách „dělání vědy“, kterou Husserl pak nazval **„Krizí evropských věd a transcendentální fenomenologie“**, což je jeho podstatné dílo, napsané jedním dechem po mnoha hodinových přednáškách proslovených ve Vídni a v Praze. **Zde Husserl píše, že metody poznání, které jsou extrapolací přírodovědných metod do duchověd, znamenají konec duchověd, protože se musí vždy vycházet z věcí samých z problémů, které jsou touto věcí samou.**

Proto později Gadamer vysvětluje pokorně a pomalu, ale stejně to nezapůsobilo, že metody – cesty za poznáním se musejí zrodit z odpovědí, které jsou totožné s těmito problémy a pak musíme docházet otázkám, které jsou pozadím, ukazovacím pozadím těchto problémů. Odpovědi jsou kolem nás, a my musíme hledat otázky, tak je tomu v hermeneutickém poznávání. Opakujeme, ve fenomenologii jde jen o ukazování jevů, o nic víc!

Ale naši vědci strádají naměřená data a chtějí za to stále víc peněz, to je ale skoro zbytečná práce. Je třeba myslet myšlené a nemoc, jako je COVID-19, si před sebe postavit jako odpověď a pak na ni velmi pokorně hledat otázky, jež tuto odpověď nemohly nestvořit; to je roz-umění a nikoli pouhá deskripce, jak tomu dnes tak často je.

Příroda nezná skoky a jde jen jednoduše, protože jednoduchost má v sobě výsledek nesmírně rozmanitých „rozhovorů beze slov“, z nescíslně mnoha zdrojů, které ani nedokážeme vůbec myslet. Jednoduchost je zákon přírody. Jakmile vir má v sobě složitost, je to vždy divné!

Pro web filozofie.online

V Praze dne 1. května 2020

Citace:

HOGENOVÁ, Anna. Filozofie.online. *K Husserlově myšlení*. Praha: www.filozofie.online. 2020, 2020/05(1), 8 stran. Bez ISSN.